

Shevat - The Month of Torah U'Madda

ה'ש"ס
(כ) באשר שבנה לחמו. מאלל הסא מלקו על
אשר יהא קמן, שיהו זמני מרובי חלקו, ויהא מושך
זמן כמנין. וכן נדכו המטה וטבל בזמן רגלו (נביא נג
מ) כמו שמיטו מנחות (פ"ג) פסס אמת הולכו להי לודקיא לשמן וכו': (כא) איליה שלחה. זו נקמת

לג, כד דברים 8

ולאשר אמר, ברוך מבנים אשר; יהי רצוי אחיו, וטובל בשמן רגלו

1

דברים א, ג

ויהי בארבעים שנה, בעשתי-עשר חודש באחד לחודש
דיבר משה, אל-בני ישראל, ככול אשר ציווה יהוה אותו, אליהם

9

במדבר רבה ב:ז

אשר תרשיש וצבע מפה שלו דומה לאבן יקרה
שמתקשטות בו הנשים ומצוייר עליו אילן זית על
שם מאשר שמנה לחמו

2

מסכת יומא דף כח, ב

אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה
שנאמר (בראשית כד) ויאמר אברהם אל עבדו
זקן ביתו המושל בכל אשר לו אר"א שמושל
בתורת רבו (בראשית טו) הוא דמשק אליעזר
אר"ר אלעזר שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים

10

מנחות דף פה עמוד ב

שמאל ב' י"ד וישלח יזאב תקועה ויקח משם אשה חכמה
מאי שנא תקועה? אמר רבי יוחנן: מתוך שרגילין בשמן
זית, חכמה מצויה בהן. תנו רבנן דברים ל"ג וטובל
בשמן רגלו - זה חלקו של אשר, שמושך שמן כמעין

3

בראשית פרק כד

יד והיה הנער, אשר אמר אליה, הטי נא כדך, ואשתה ואמר
השתה וגם גמליך, אשקה אתה. הכחת לעבדך ליצחק
ובה אדע כי עשית חסד עם אדני

4

שמות פרק ב

יט ותאמר איש מצרי הצילנו מיד הרעים וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן

5

לדברי בעל החידושי הרי"ם (ספר הזכות לט"ז בשבט עמ' כד) "נפתחים ביום זה מעיינות
של באר התורה, ואז מתעורר השגת התורה שבעל פה, ואפשר להכיר חידושי
תורה של קודם אחד בשבט ולאחר אחד בשבט". או כפי שאמרו חסידים בשמו:
"חדש הזה מגישים מן השמים חידושי תורה מה שהאדם יחדש בכל ימות השנה".

by R' Zvi Ryzman 733

6

בראשית מט

כ מאשר שמנה לחמו והוא יהן
מעדני מלך: סא נפתלי אילה שלחה

11

בני יששכר מאמרי חודש שבט מאמר א - מהות החודש
 כיון דהמזל של החודש הזה הוא מזל דלי הוא מזלן של ישראל
 כמבואר לעיל אות ב', והוא עבד משמש משועבד אל המים]
 זו תורה היא עיקר החכמה, אורייתא מחכמה נפקת [זוה"ק ח"ב
 [קכ"א ע"א] בראשית בחוכמתא [תרגום ירושלמי בראשית א א
 על כן מיוחס החודש הזה לשבט אשר, אשר בחלקו השמן
 יית המסוגל לחכמה

17

וכן יש לפרש
 שבט בשנה, שבחודש הזה מתחיל טבע העולם
 לפרוח והפירות חונטין מעתה, והוא התחדשות
 החיות אחר השינה של ימות החורף, ויש
 בהם נמי שני העינים האלה ההכנה והתכלית,
 כי כמו בגשמיות כן ברוחניות מתחילה
 להתנוצץ חיות חדשה, ובחודש הזה הוא ר"ה
 לאילנות והאדם עץ השדה, ובחודש שאחריו
 ד' פרשיות ופורים ואח"כ ניסן ופסח וספירה
 ושבעות, והימים מתעלין והולכין, אי"כ

12

בין שתי מידות אלה - [להיות מורם מעם ולא ללמוד מדרכי המון העם, אולם יחד
 עם זאת יש להתערות בעם, להיות מדוע לנעשה ולהבין את צרכיו, לכלכל את
 הדברים בחכמה.]

13

א,ה זכרית
 בעבר הירדן, בארץ מואב, הואיל משה, ביאר את
 התורה הזאת לאמור

14

רש"י
 באר את התורה בשבעים לשון פירשה להם

15

סדר הדגלים מיוחס החודש הזה לאשר
 שנתברך בשמן שיש בו ג"כ ענין התהפכות.
 שהרי שמן מחכים אף שזית משכת, ומשום
 דע"י כתישה נשתנה ונתהפך מרע לטוב. וכן
 הוא באדם, ע"י ביטוש ופתישה

16

יש לומר שזה הענין נמצא הן בעולם הן
 בגופו. בעולם כיצד. מזל דלי. דהנה
 בלי זה הוא הכנה לדלות מים מבור עמוק
 והוא לשון הגבהה, כמ"ש (תהלים ל') ארוממך
 ה' כי דליתני, שפירושו הגבהת אותי, וכן
 בלשון המשנה (סוכה פ"א מ"ד) הדלה עלי
 את הגפן וכהנה רבות, ומובן שזה רק הכנה
 לעשות דבר.

18

הכנת חודש שבט היינו התחדשות החיות
 יש לה תכלית נכבדה הבאה לקראתנו לשלום,
 ואיש הנלבב איננו נמשך אחר התחדשות
 החיות לבד, אלא לתכלית נכבדה, שבלעדי
 התכלית הנכבדה אין התחדשות החיות שוה
 כלום, ואולי עוד מקלקל,

19

R. Moshe Wolfson
 מ"ש ז"ל ורא"ל ע"ה
 חודש שבט הוא תורש של בשורה של גאולה,
 כדאיתא בבני יששכר (בעניני ט"ו בשבט)
 שחודש הזה הוא בחינת בת קול המכרז ומבשר על
 יצירת הולד של גאולה, עיי"ש. והנה, שרח בת אשר
 היא קידמה לבשר ליעקב שעוד יוסף חי טרם
 שהודיעו על זה השבטים בכיורד [נורק כדי שלא
 יתבשר פתאום ע"י השבטים, קידמה היא לפרוט על
 הכנור שעוד יוסף חי], ויעקב הרגיש באופן של
 הרגשה שוה אמת. ולכן דוקא שרח בת אשר, שהיא
 נקבה בחינת הרגשה, כישורה בשורה זו. (כן העיר
 אחד מן החברים המקשיבים, ששרח היא משבט אשר
 המכוון לתורש שבט). והיא קידמה להודיע ליעקב,
 שהוא הגדול מגדולי הדור, אשר הרגשתו הוא א'
 בשבט כדברי ב"ש. ולכן שר"ח ר"ת ד'אש חודש
 ש"בט, והיא היא בח"י שבט המבשרת. ויש לרמז,
 שב"ט ר"ת ש'מורעות כ'שורות ט'זכות.

20

The Quest for Authenticity by Michael Rosen
 The point is, however, that R. Bunim is describing a religious
 model, a man of God who is attuned to this world, from which he learns and
 with which he is engaged. The following is another tradition in the name of
 R. Bunim:
 They [the Egyptians] knew well about men in whom the spirit of
 God moved, such as Enoch, Abraham, Isaac, Jacob and similar
 people. But these were pure people who separated themselves [from
 the world, to engage in] the service of God and they had no dealings
 with people in business or in work. Whereas the righteous Joseph,
 who was in charge of Potiphar's household and ruled over
 everything he had, whether at home or in the field, and knew various
 languages - yet in spite of all this had the spirit of God with him -
 such a thing they had never heard of or seen before.⁵¹